

СРПСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

Том I
Књига 2

Београд – Буштрање

МАТИЦА СРПСКА
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ

НОВИ САД – БЕОГРАД 2011

европским језицима. Осим изворно грчких речи (како учених интернационализама античке старине тако и новијих кованица, нпр. *библиоџека*, *макробиоџика*, *дијабетиџес*) преко латинског су овако преузима ни и библијски појмови и имена, хебрејске речи присутне у грчком преводу Старог завета. Ови потоњи у српском језику по правилу показују витацизам (*Jov* а не *Job*). Код историјских позајмљеница из грчког задржавање **б**. је знак старине преузимања речи, нпр. *колиба* (а не **колива*) од грч. κολύβη, *кораб* (а не **корав*) од грч. κάραβιον, за разлику од познијих позајмљеница (→ грецизам) које показују фонетизам [v] (→ витацизам).

Б. у енглеској литератури означава и процес који доводи до витацизма, фонетску промену звучног билабијала [b] у звучни лабиодентал [v, w], у грчком и у другим језицима. У романистици **б**. означава и обратну појаву прелаза [v, w] у [b], изразиту у шпанском и неким италијанским дијалектима, али присутну и у балканском латинитету из којег потичу неке српске речи, нпр. *бешика* од лат. *vesica*. Исто се дешава и у процесу позајмљивања, нпр. новије *бирџуз* од нем. *Wirtshaus*, *бермеџ* од нем. *Wermuth*(*wein*). Отуд и дефиниција по којој је **б**. прекомерна употреба гласа [b] у говору (због претварања других гласова у њега, неспособности да се он разликује од других гласова или тешкоћа да се они изговоре), што обухвата и медицински аспект **б**. као говорне мане.

ЛИТЕРАТУРА: Р. Симеон, *Енциклопедијски рјечник лингвистичких назива*, I, Зг 1969; П. Скок, *Етимолоџијски рјечник хрватској или српској језика*, I, Зг 1971.
J. Влајић Поповић

БЕТАЦИЗАМ, старогрчки изговор грчког слова β као [b] за разлику од средњегрчког и новогрчког [v] (→ витацизам). Ова фонетска појава названа је по имену грчког слова β (бета) у варијанти његовог класичног изговора, који је посредством латинског језика (где је грч. β још у старом веку фиксирана као лат. *b*) очуван у савременим